

Frétt nr. 1/2024

19.1.2024

Leiðandi hagvísir Analytica – Lækkun hagvísis áfram – Minnkun aflamagns

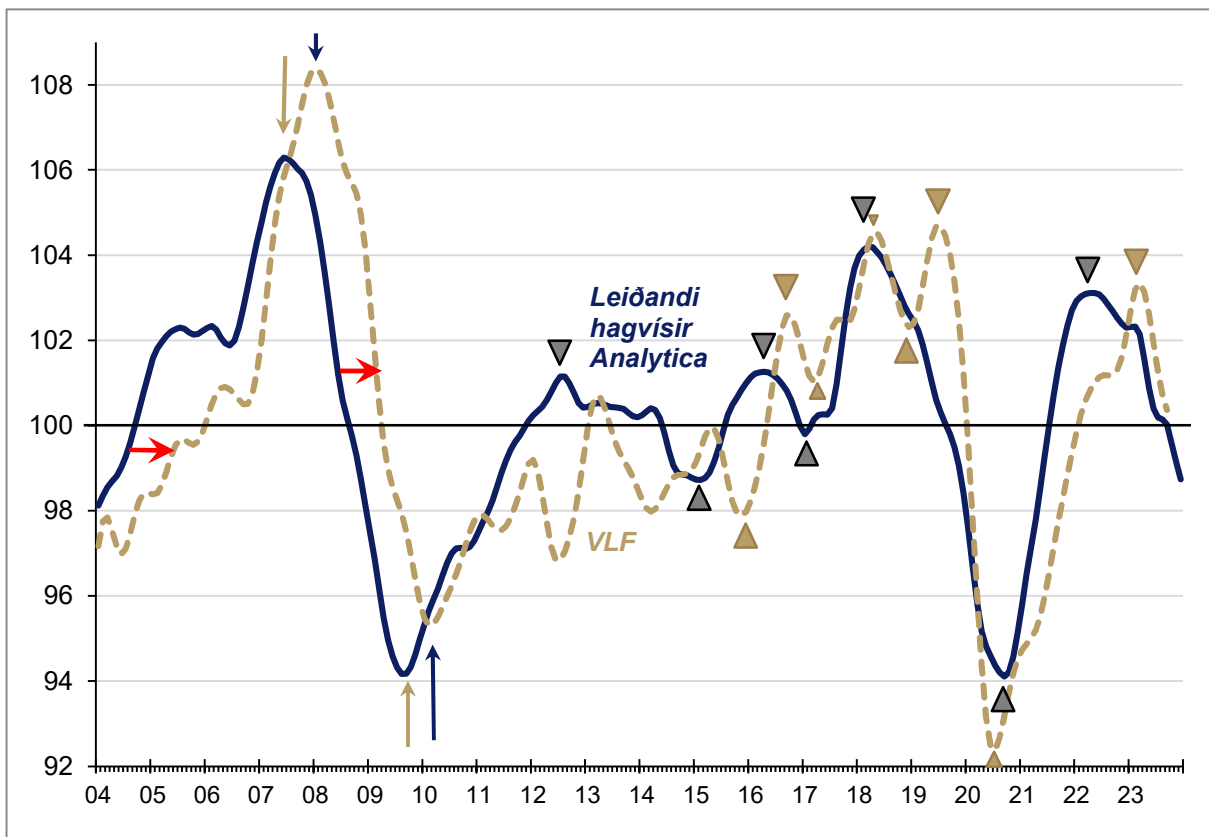
Leiðandi hagvísir Analytica (e. Composite Leading Indicator) lækkaði áfram í desember. Þróun einstakra undirþátta hefur verið að festa sig í sessi í þá veru að benda til minni vaxtar eða samdráttar. Tölur Hagstofu Íslands um landsframleiðslu fyrir þriðja ársfjórðung benda til að merki um minni vöxt eða mögulegan samdrátt sé að ganga eftir.

Fjórir af sex undirliðum lækka frá í nóvember. Minna aflamagn hefur mest að segja í desember. Umtalsverð óvissa er áfram tengd þróun alþjóðastjórnmála. Framvindan á fjármálamarkaði er einnig á meðal óvissuþátta vegna þrálátrar verðbólgu og aðgerða ýmissa seðlabanka gegn henni.

Hagvísirinn er vísitala sem gefur vísibendingu um vendipunkta í efnahagsumsvifum að sex mánuðum liðnum. Það er hlutverk vísitölnunnar að veita skýra sýn á efnahagshorfur og vara tímanlega við viðsnúningi í efnahagsumsvifum. Vísitalan er reiknuð á grundvelli sömu aðferðafræði og annars staðar þar sem sambærilegar vísitölur eru reiknaðar en sérstaklega er tekið mið af verklagi OECD.

Mynd 1. Leiðandi hagvísir Analytica og verg landsframleiðsla – frávik frá leitni

Langtímaleitni = 100

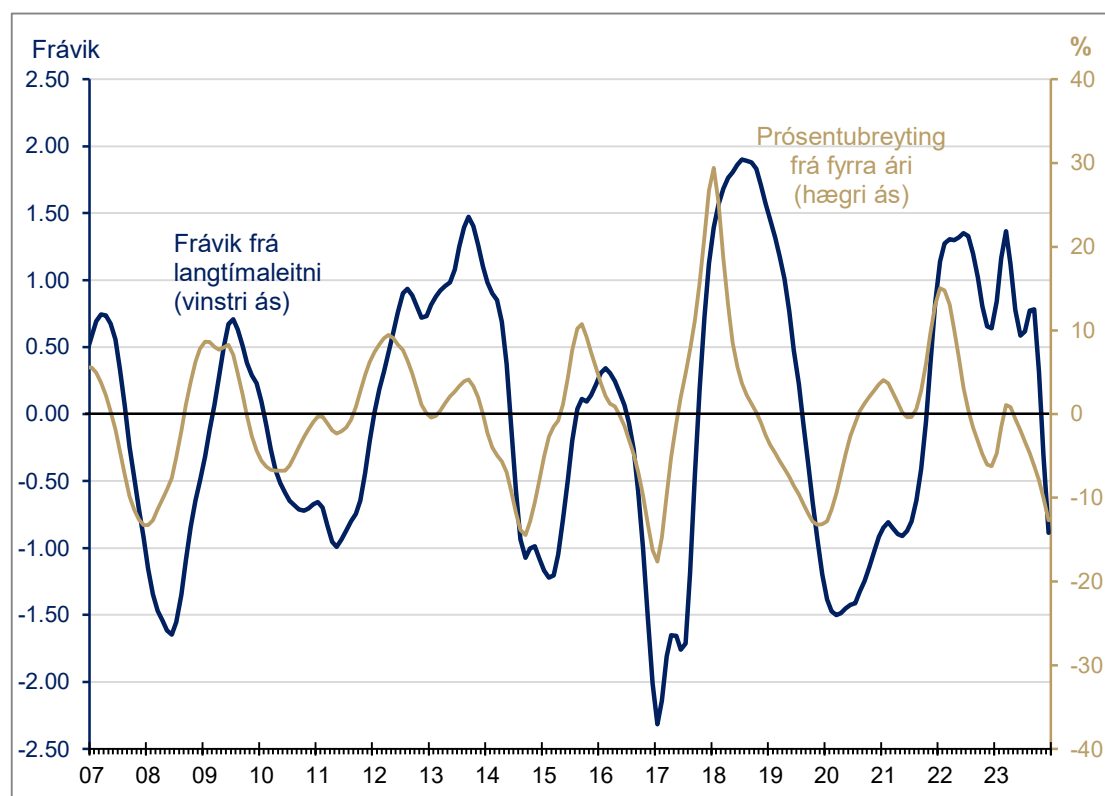

Þróun leiðandi hagvísis Analytica er sýnd á mynd 1 (blár ferill) ásamt þróun vergrar landsframleiðslu (VLF - brotinn ferill). Reynsln er sú að leiðandi hagvísir er að jafnaði um 6 mánn. á undan þróun landsframleiðslu.

Á mynd 2 má sjá þróun á vísitölu aflamagns, árstíðaleiðrétta og jafnaða fyrir tímabilið 2007-2023. Um er að ræða einn af undirþáttum leiðandi hagvísisins en reynslan sýnir að hér er um fremur tímanlega vísbendingu að ræða. Óvissa er um loðnuafli á vertíðinni en mestar líkur virðast á að hann verði lítill eða enginn. Þar sem Hagstofan hefur hætt uppfærslu á vísitölu aflamagns þá hefur hún verið reiknuð af Analytica síðan á árinu 2022.

Dökkblái ferillinn á mynd 2 sýnir frávik vísitölu aflamagns frá langtímaleitni en brúni ferillinn prósentubreytingu frá fyrra ári. Áhrif mikils loðnuafli á árinu 2022 og snemma árs 2023 eru augljós en einnig hvernig þau hafa fjarað út.

Mynd 2. Vísitala aflamagns – Frávik frá langtímaleitni og %breyting frá fyrra ári
Keðjutengd - Árstíðaleiðrét og jöfnuð

Sömu ferlar og birtir eru á mynd 2 eru einnig sýndir á myndum V1 og V2 í viðauka en tilgangurinn með mynd 2 er að draga fram þá þróun sem þar birtist.

Leiðandi hagvísir Analytica er samansettur úr sex undirþáttum af mismunandi toga. Um er að ræða aflamagn, debetkortaveltu, ferðamannafjölda, heimsvísitölu hluta-bréfa, innflutning og væntingavísitölu Gallup. Í desember lækka fimm af sex undirþáttum frá fyrra ári. Frá í nóvember lækka hins vegar fjórir af sex undirþáttum. Sjá viðauka, myndir V1 og V2.¹

Hugmyndin að baki vísitölunni er sú að framleiðsla hefur aðdraganda. Vísitalan er reiknuð á grundvelli þátta sem mælast í upphafi framleiðsluferilsins og/eða veita vísbendingar um eftirspurn eftir vörum og þjónustu. Til að unnt sé að auka framleiðslu þarf t.d. að afla aðfanga og stofna til fjárfestinga.

¹ Gildin á mynd V2 eru nú sýnd á sk. stöðluðu formi, þar sem stærðir eru stilltar á meðaltal=0 og staðalfrávik=1.

Einstök gildi leiðandi hagvísis Analytica hafa verið endurskoðuð en það er afleiðing nýrra gilda fyrir undirþætti og þeirrar aðferðafræði sem notuð er við útreikninginn, þ. á m. endurmats á langtímaleitni.

Leiðandi hagvísir Analytica lækkar í desember og tekur gildið 98,7, sjá töflu 1. Sú tala á að gefa vísbendingu um framleiðslu sex mánuðum síðar þ.e. í júní 2024. Hagvísirinn tekur gildið 100 þegar búist er við að landsframleiðsla sé í takt við langtímaleitni.

Tafla 1. Leiðandi hagvísir Analytica 2022-2023

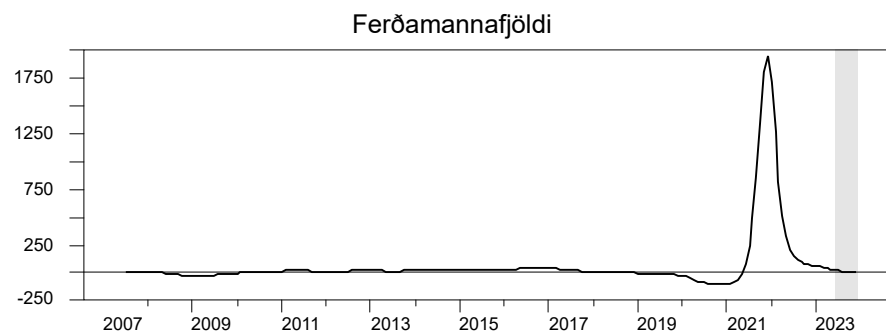
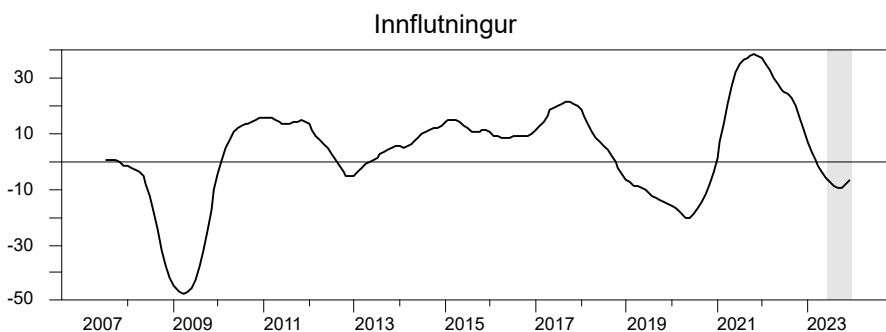
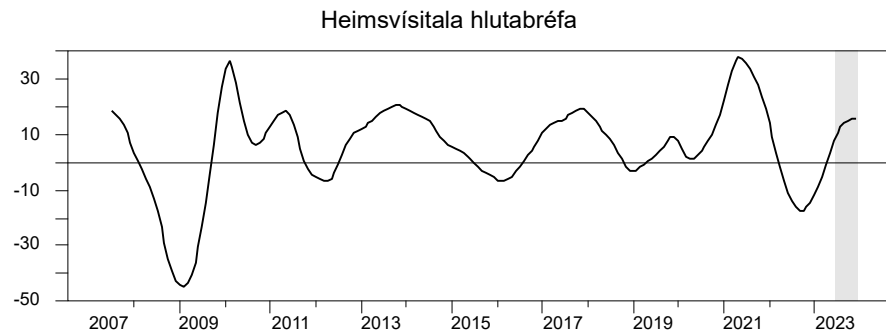
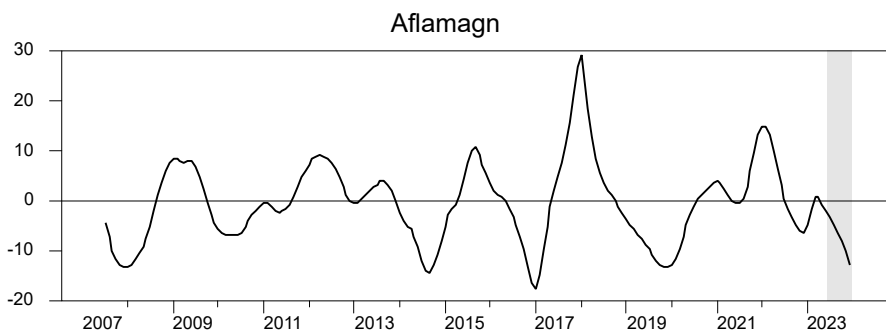
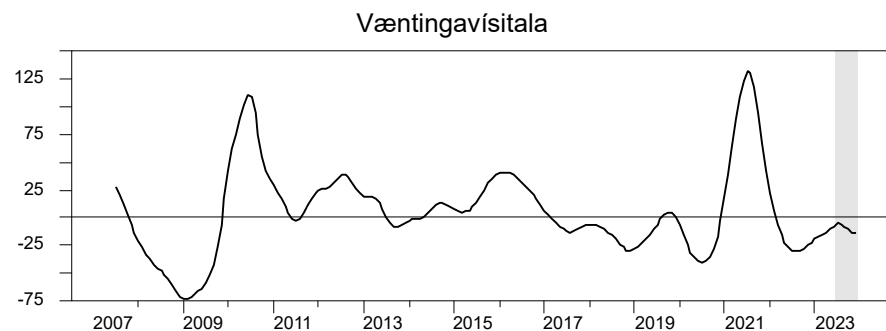
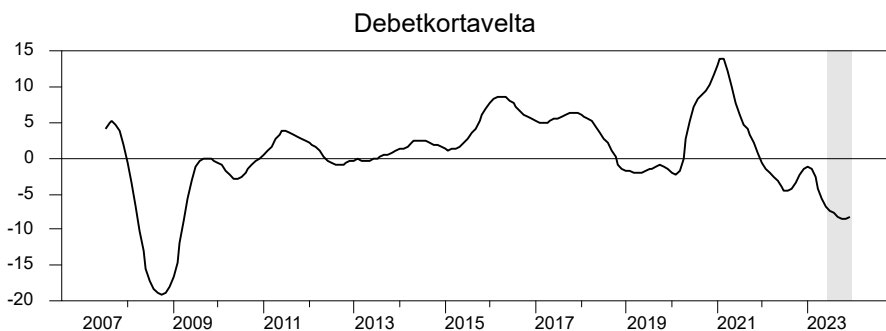
	Vísitala	Breyting (%)		Vísbending fyrir
		í mánuði	frá fyrra ári	
2022				
desember	102.3	-0.1%	-0.4%	júní 2023
2023				
janúar	102.3	0.0%	-0.6%	júlí
febrúar	102.3	0.0%	-0.7%	ágúst
mars	102.1	-0.2%	-0.9%	sept.
apríl	101.6	-0.6%	-1.5%	okt.
maí	100.9	-0.7%	-2.2%	nóv.
júní	100.4	-0.5%	-2.6%	des.
júlí	100.2	-0.2%	-2.7%	jan. 2024
ágúst	100.1	0.0%	-2.6%	feb.
september	100.0	-0.1%	-2.6%	mars
október	99.6	-0.4%	-2.9%	apríl
nóvember	99.1	-0.5%	-3.2%	maí
desember	98.7	-0.4%	-3.5%	júní

Birting leiðandi hagvísis Analytica fyrir janúar er áformuð þann 20/2 2024.

Nánari upplýsingar veitir Yngvi Harðarson hagfræðingur
Sími: 527 8890 – Tölvupóstur yngvi@analytica.is

Mynd V1 – Leiðandi hagvísir Analytica – einstakir undirliðir

Prósentubreyting frá fyrra ári *

* Ekki frávik frá leitni viðkomandi þáttar

Skýringar:

Debetkortavelta: Debetkortavelta heimila í verslun innanlands að raungildi. – Aflamagn: Fiskafli, keðjutengd magnvísitala. – Innflutningur: Raungildi.

Væntingavísitala: Væntingavísitala Gallup. – Heimsvísitala hlutabréfa: Heimsvísitala MSCI. – Ferðamannafjöldi: Komur ferðamanna til Keflavíkurlflugvallar.

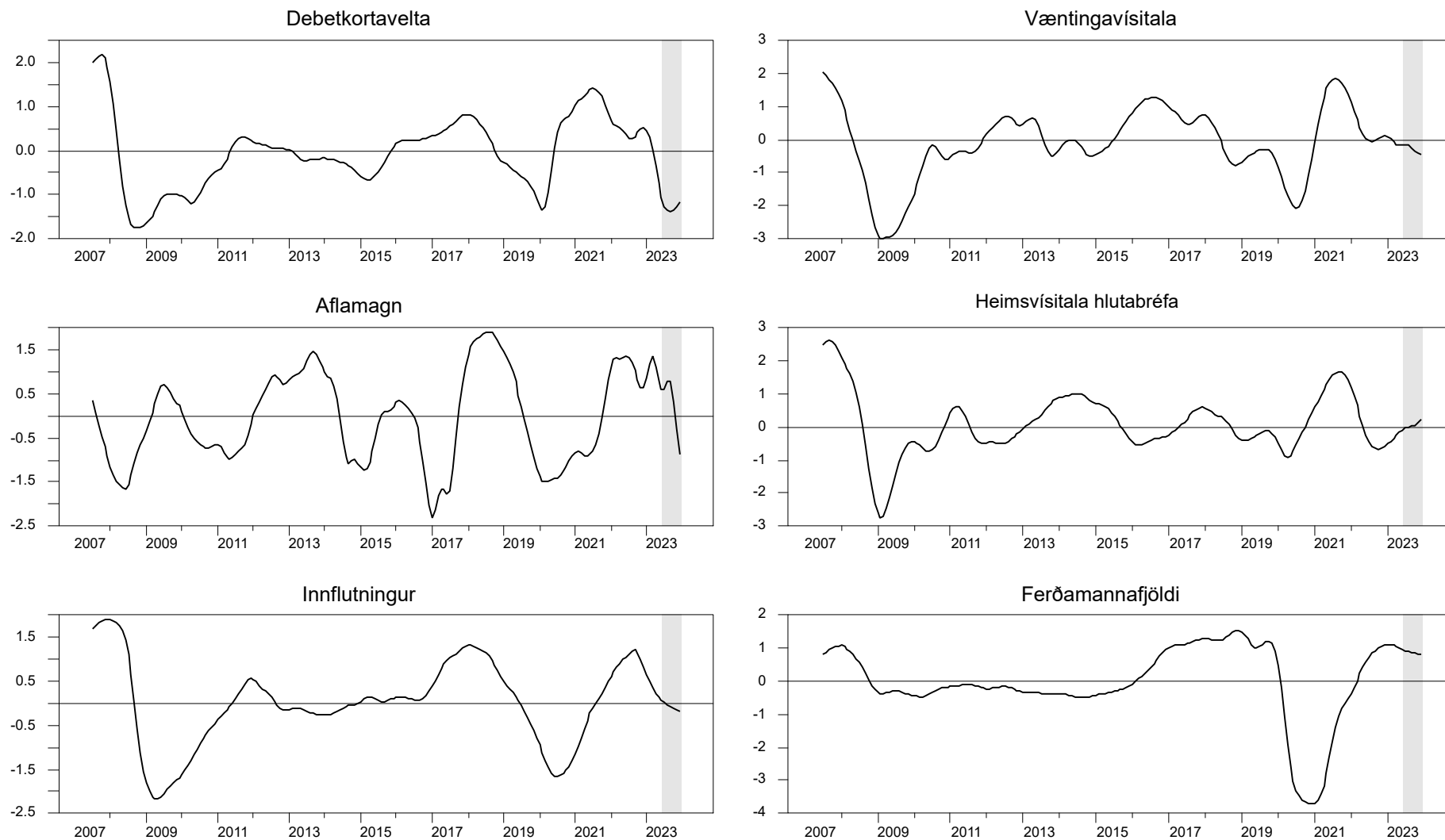
Allar tölur eru árstíðaleiðréttar og jafnaðar. – Síðustu sex mánuðir eru skyggðir fletir á myndum.

Heimildir:

Gallup á Íslandi, Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands, MSCI, útreikningar Analytica ehf.

Mynd V2 – Leiðandi hagvísir Analytica – einstakir undirliðir

Frávik frá langtímaleitni

Skýringar:

Debetkortavelta: Debetkortavelta innanlands að raungildi. – Aflamagn: Fiskafli, keðjutengd magnvísitala. – Innflutningur: Raungildi.

Væntingavísitala: Væntingavísitala Gallup. – Heimsvísitala hlutabréfa: Heimsvísitala MSCI. – Ferðamannafjöldi: Komur ferðamanna til Keflavíkurlflugvallar.

Allar tölur eru árstíðaleiðréttar og jafnaðar. – Síðustu sex mánuðir eru skyggðir fletir á myndum.

Heimildir:

Gallup á Íslandi, Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands, MSCI, útreikningar Analytica ehf.

Um Analytica

Analytica ehf. er óháð ráðgjafarfirmi á sviði efnahags- og fjármála með áherslu á ráðgjöf um fjár- og áhættustýringu til fagfjárfesta. Sérstaða fyrirtækisins liggur í áratuga reynslu og sérþekkingu starfsmanna.

Framkvæmdastjóri og stofnandi fyrirtækisins er Yngvi Harðarson hagfræðingur.

Yngvi er fæddur árið 1960. Hann er með MA gráðu í hagfræði frá Queen's University of Kingston í Kanada með áherslu á hagrannsóknir og peningamálahagfræði. Að auki er hann með próf í utanríkisverslunarfræðum frá Yrjö Jahansson Foundation í Helsinki og CMT gráðu í tæknigreiningu frá CMT Association í N.Y. Þá er Yngvi með próf í verðbréfiðskiptum. Yngvi hóf starfsferil sinn hjá Þjóðhagsstofnun árið 1988. Hann varð hagfræðingur Félags íslenskra iðnrekenda árið 1990. Yngvi stofnaði ásamt Sverri Sverrissyni fyrirtækið Ráðgjöf og efnahagsspár ehf. árið 1993, sem sérhæfði sig í áhættu- og skuldastýringu. Árin 2007 og fram til júlí 2010 gegndi Yngvi stöðu framkvæmdastjóra hjá Askar Capital hf. fjárfestingarbanka.

Nánari upplýsingar á heimasíðu fyrirtækisins <http://www.analytica.is>